

SZARVAS és VIDEKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Vármegye-utca 98. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 ft. — Félévre 2 ft.
Negyedévre 1 ft. — Egyes szám . . . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Belicey-utca 11. szám, (saját ház), hova az előfizetés. pénzek intézendők. — Hirdetéseket jutányos áron elfogad. BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.

Társadalmi bajok.

III. Az apró bűnök bevezetése.

D.) Beteg a társadalom, nagyon beteg! Betegségének bacillusai immár *kiütéssel* fenyegetik életeterejét, a minthogy ennek legbőszégebb forrását: az erkölcsöt és lovagiasság *tiszta érzékét* tényleg végpusztulásra juttatták.

Avagy van-e erkölcs van-e lovagiasság annak a társadalomnak, melynek kebelében feles számmal tiszteletre méltó helyet foglalhatnak el oly egyének, a kik nem riadnak vissza oly tetek elkövetésétől sem melyek egyenesen a bűntörvénykönyvbe ütköznek?

Van-e erkölcs van-e lovagiasság annak a társadalomnak, melynek kebelében oly egyének is foglalnak helyet kik a végrehajtási ügyiratok és gyámoltalan özvegyek siralmas panaszaik szerint nyakig uszunk különböző jellegű adósságokban, kikre nézve a csőd réme már nem váratlan vendég és kiket csak a „lovagiasság” tart felszínen t. i. *ameddig lehet*.

A társadalmi elzúllott erkölcsének kifolyásai azok s mint felmerült események is, melyek a társadalom alapját: a családot támadják meg és hurocolják a piacra, áruba bocsátván annak minden szentségét, tisztaságát, kegyeletét: kifosztván azt minden kelleméből, örömeiből és boldogságából.

Csak zúllott erkölcsi érzék lehet az, amely könnyelmű életre, munkakerülésre, szélhámosko-

dásra ösztönzi az egyént, azzal a biztos tudattal, hogy az ily élet vége: csak a börtön vagy az öngyilkosság lehet.

Csak a társadalom zúllott erkölce lehet magyarázója az ifjabb nemzedék testi és lelki korrupciójának is; csak ez születte és nevelhette olyan naggyá a könnyelműséget egyfelől a — hajházást és pazarlást másfelől.

Maga az erkölcs hiánya is elég arra, hogy a társadalom alapjában megrendüljön és összeomoljon. Mennyivel romlottabb tehát az olyan társadalom, a mely az erkölcstelenségek még a lovagiasság fátyolával is kendőzi.

Igen, a mai társadalom lovagiassága java részében csak álarc, mely arra való, hogy elfeledje szemünk elől a társadalom Meduza fejét t. i. *ameddig lehet*.

Igy nevelkednek aztán ilyen társadalomban Ibsennek hősei, a „társadalom oszlopai”, ilyen társadalom adja az anyagot a Panama-botrányokhoz és szolgáltatja e század végnek minden groteszk és karikatúrát jelenségét.

S ez ellen nincs más orvosság, mint az igazságnak a maga jogaihoz való visszahelyezése.

Az a társadalom, melyben az igazság a vezető és az igazságra törekednek; első sorban helyes társadalmi véleményt szerez, másodsorban undorral elfordul szabadalmazott hősei elől; — e mellett ledönti az álnagyságokat s megérmezi mindennek a maga értékét, előítéleteit, el fogja hányni, egységes békét élvez szívében s gyarapszik, a tökéletesség felé haladván.

Ha a vadállatok prédái elfogynak; a vadállatok egymást fáják fel. Ebből a sivár igazságból merítjük a reményt a társadalom megújulására. Im már a préda fogytán van, a vadállatok egymás ellen fordulnak, s bizonyos, hogy az egyik a másikat felfalja.

A társadalom ellenben igaz humanizmusa és szeretete pedig zajtalanul, de annál hatékonyabban munkál közre a társadalom szánálására.

És mi remélünk egy jobb kort, hiszen a világon mindig a rossz volt túlsúlyban s mégis ha hosszú időközökben rövid időre is mindig győzedelmeskedett felette a jó.

Tornacsarnok és a főgymnásium.

Locke, az angol bölcsező mondja, hogy a nevelés célja: ép elme ép testben.

Test és lélek Vörösmarthy szerint is két atyafi-gyermek. Egyik a másik nélkül nem lehet. Ha a lélek nevelésével, vagyis ismerteti gazdagításával, érzelmi nemesítésével s tevékenységének erkölcsi irányításával alaposan és sikeresen foglalkozni akarunk: akkor a test épségének fenntartásáról, erőinek ügyesítéséről s fokozásáról megelégednünk nem lehet s nem szabad. Mit ér az, ha életünk egész folyamában panaszosan kell önmagunkon tapasztalnunk: „a lélek kész, de a test erőtlenség!”

A szarvasi főgymnásium régtől fogva áldozatkésztséggel felkarolá a testgyakorlás érdekét. A tanulmány tornázási ügyességéről minden évről vizsgálalon meggyőződött művelt közönségünk, mely annyiszor megtapsolta s megjutalmazta az erőt s ügyességet, megdicsőítte és méltányolta a bátorságot s vállalkozó önbí-

A SZARVAS és VIDEKE TÁRSADALMA.

A kísértet.

Petruska ur szeretle volna a házat eladni, mert szép telket szemelt ki magának a piacon s ott akart építeni. Hanem hát a régi ház csak felerészben volt az övé, a másik fele testvér nénié a vén Zsuzsi kisasszonyt illette. S ez volt a bibi, mert a jámbor Zsuzsi néni a viláért sem akart az ősi fészektől megválni.

— Itt születtem, ebben a házban, itt is akarok meghalni! — mondogatta, s nem tágitott.

Egy kicsit babonás is volt, hitt az álmoklásokban. Szóval makaesul ragaszkodott a házhoz. Az ő lelcegyezése nélkül pedig Petruska ur nem adhatta el még a sajátfele részét sem.

Nagypénteken reggel Püspökóvár templom járó népe különös hírt hallott.

Petruska Ignác főkapitány házat kísértetek járják. Soha, mióta Püspökóvárt a török elpusztította, a nagy piacon ilyen gyülekezés nem volt.

Az emberek suttogva bujtak össze s rémült arccal beszéltek el egymásnak a történet részleteit, melyeket egyikük se látott. Kupka, a harangozó pontosság 77 esztendő mintaképe, elfelejtett a nagymisére beharangozni; Hájas Kata asszony nem vette észre,

hogy az inagyerek az almáját lopják, — oly hévvel deklamált; Pásztor Imre, lecsületes szőlőmester pedig keresztet vetett magára a korema előtt is. Pakli Tamás találkozott az utcán Jani urfival, a ki négy esztendeje adósa egy ruha árával és Pakli Tamás nem kérte a pénzét. Az aljárásbíró, derék, pocakos aglegény, elment a gyógyszerár előtt és nem nézte meg magát a nagy üvegtáblában.

És mindezt a fölfordulást az a hír okozta, hogy a főkapitány házat kísértetek járják.

Kellett valaminek lenni a dologban: mert Püspökóvár irástudó közönségét minden kósza szellő meg nem ingatja hitében. Bizonyosat ugyan senki se mondott; de azt uton-utfélen beszélték, hogy a Petruska-kisasszonyok, ezek a fehér viaszból formált anygalkák egész éjjel imádkoztak; a padlásról titkos dübörgés hangzott; a falakon kopogó szellemek anyai vonultak végig és a főkapitány testvére, az öreg Zsuzsi asszony feje alól tiszter is kihúzták a vánkost.

A mogorótt ház zöld kapuja egész nap be volt zárva, s a magas köfalon a legkiváncsiabb szemek se bírtak keresztül hatolni. Egyedül Erzsók néni, a Boris szolgáló mostoha anyjának, sikerült egy percre bejutni.

— Jaj édes lányom, gyere hamar, haldoklik az apád.

A szegény leány futott. Erzsók néni az utcán megállította.

— Mit tudsz? mit láttál? minő volt? Beszélj!

— De mikor az édes apám! . . .

— Ördög baja sinesen. Csak azért mondtam, hogy kiere-szen a vén asszony. Láttad a kísértetet?

— Láttam-e, anyámasszony? Ugy láttam, mint kigyelmedet látom. Fehér lepedő volt rajta, a csontjai zörögtek, mint a vacogó ember foga.

Villogó haj uszott utána, szemeiből és szájából kénkőves tüzet okádott. Hát még az a csürömpölés, a mit véghez vitt! Az üvegek, az edények táncoltak az almáriumban s a szenteltvíztartóból egy szempillantásra kiszáradt a víz. A ténsúr a fejét se merte kidugni a paplan alól, a kisasszonyok pedig halványabbak voltak mint a mikor bálba mennek. Épen éjfélt vert a toronyban, mikor a csengőkük megszólaltak. Én hallottam a zajt s felnyitottam a szemeimet. De a viláért sem tudtam megmozdulni. A szívemet mintha malomkő nyomta volna s a kezeim gúzsba kötve se fájnának ugy. A gonosz lélek járt fölöttem.

Erzsók asszony eleget hallott; kipirult a lőtásfutásban, mire a komámasszonyt, sogaresszonyt, anygomaszonyt s a jó ég tudja még mifele asszonyt összekolompolt. Déli harangszóra minden ember tudta már a dolgot s még Röt Miska a három mázsás méssáros is így fohászodott:

— Add meg uram, mindennapi kenyérünket s ments meg a kísértetektől.

(Vége köv.)

zalmat. Köztudomású az is, hogy fejlettebb tanulóságunk mindkét országos tornaünnepélyen méltányolva, díszoklevelekkel s emlékérmekkel kitüntetve lett úgy tanulmányi ügyessége, mint fegyelmeisége miatt. Majdesekeken tornaünnepélyeken, körversenyeken, úszó- és csónakázóversenyeken örömmel tapasztaljuk azt, hogy a testedzés és erőfejlesztés nevelői feladatait a helybeli főgymnasium kellőképp szolgálja.

Nagy akadály azonban a gymn. ifjúság tornázásának az, hogy a főgymnasiumnak alkalmas tornacsarnoka s játszótérre ma sincs. Bérel ugyan a főgymnasium évek óta egy előbb fűrészmalommal alkotott nagyobacska fa bódét, mely jobbnak hiányában tornacsarnokká keresztelve magába fogadja a tornázókat; de ennek hiánya az, hogy nemcsak szűk, hanem szigorú telben föl sem fűthető s így a benne tornázók egészségét veszélyezteti s mellékelni nincs is megfelelő játszótér, miért is a tanulóság azon vízlevezető árokba szorúl, mely a lapályon fekvő templom környékéről a vizet a holt Körösbe vezeti.

A magas közoktatási kormány is méltányolja a tanulóság tornázási haladását s alkalmas tornacsarnok építését nemcsak évek óta sürgeti, hanem még anyagi segítség kilátásba helyezésével is építkezésre ösztönzi a főgymnasiumot. Nem lehet tehát a tornacsarnok építésének ügyét továbbra elhalasztani.

Ezen életkérdés hatása alatt évek óta keres a főgymnasium építkezésre alkalmas területet. E lassú fejlődésű dologban ma a megállapodás ez: kérje el a főgymnasium Szarvas nemes városától adományképp a főjegyzői lakot, s annak a Csernák-iskola felé terjedő kerti helyiségén építse föl tornacsarnokát úgy, hogy a kert megmaradó része a főgymnasiumi udvarral kapcsolatba hozva s épületek közé rejtett lágas nyári tornázó és játszó térére formálva a főgymnasium közelében olyan könnyen kezelhető s ellenőrizhető helyet képezzen, mely a remélhető jobb jövő küszöbén a tanintézethez fűzhető minden további kívánságokat is méltán kielégítse.

Ugy vagyunk értesülve, hogy a főgymnasium részéről ily értelmű kérvény lett Szarvas városához benyújtva. Mi ez eszmét szívből üdvözljük. Ugy vagyunk meggyőződve, hogy Szarvas városa nem vonakodhatik az építkezésre igen is reá utalt főgymnasiummal szemben ez áldozattól. Különben is a hatvan év óta Szarvason működő főgymnasium olyan anyagi hasznát, olyan értelmi fejlődést, olyan társadalmi köznevelő, hazafias és magyar nemzeti érdekeket szolgál, melyekből Szarvas városa is úgy anyagi gyarapodásában mint értelmességében, műveltségében, hazafiságában és magyarosodásában évente kivette és kiveszi pénzértékkel alig mérlegelhető szellemi hasznát. Azt hiszem, nem kell erre hosszas bizonyítás, mert erre a köztapasztalat igazolja.

Érdeklődéssel nézzük ez ügy lebonyolítását s nem vonakodunk azon meggyőződésünknek ad az kifejezést, hogy városunk elöljáró-ága s képviselő testülete nem lehet elfogult és ridegen számítató, midőn a város annyi sarkalatos érdekeivel összefüggésben álló főgymnasium jövő sorsáról van szó. Bár ha értékes középület átadásával nem jelentéktelen áldozatot hozna is a város, midőn a kerti főjegyzői lakot a főgymnasium rendelkezése alá bocsátandja, de nem szabad megelégednünk arról sem, hogy a szépen s alkalmasan kiépítendő tornacsarnok s a melléje áttelepíthető tanítóképző szintén oly középület, mely ha névleg gazdát cserélne is, Szarvason és Szarvasé marad s a főgymnasium érdekeinek szolgálata mellett, a városnak s gyermekeik iskoláztatni óhajtó családjainak és a közönségnek sok-sok szűkségeit kielégíteni lesz hivatva.

Hisszük, hogy Szarvas városa a szomszéd Mező-Túr, Szentés, Bekés, Csaba, Szolnok, Kiszajszállás lelkesedésén lelkesedésre kelve, megérti korunk fölhevését s meghozza áldozatát az ifjunemzedéknek azzal, hogy a főgymnasium kérvényét sem el nem ejti, sem el nem odázza, de multjának emlékeihez s jelen köznevelődési hivatásához méltó módon előmozdítja a közérdekű ügyet.

Legyenek meggyőződve az érdemes tanács és képviselő testület tagjai arról, hogy a jobb jövő szolgálataiban azon községek intőzkednek legbülesebben, melyek a körünkben található iskolák fejlesztésére s tökéletesítésére a tőlük kitelhető áldozattól — anyagi érdekek egyoldalú túlbecsülése miatt — nem vonakodnak. Különben is Szarvas városa elég szerencsés abban, hogy a városháza környékén, a piactéren s más felé is oly alkalmas fekvésű helyiségekkel rendelkezik, melyek

át- vagy kiépítése által jövőben szükségesnek mutatkozó középületeit összevonhatja, kezelhetőbbé és alkalmasabbá teheti, mintha szétszórva tartja fenn azon régibb származású épületeit, melyeknek évi gondozása s tartarozása már elhelyezésüknél fogva is sok nehézséggel jár. Ha nem csak bennünket a jövőre vonatkozó sejtelmünk: akkor már csak a város szépítése érdekében is kívánatos, hogy a templomtelepére és piactérre néző chinai fala a Mitrovszky-kertnek lassanként lebontassék s annak helyén a városházával s járásbíró-sági épülettel szerencsésen kapcsolatba hozható középületek emeltessenek. Szintúgy ott disztelenkednek a Scheiner-bazár, a Vigner-faraktár, az emlékezetes vörösház és csendőrlaktanya, melyek csaknem kérdő jelek gyanánt meredeznek a jövőbe, alkalmat kínálván a város szépítésére.

Ezek alapján szívesen üdvözljük mindazon tanácsadókat és képviselőket, kik a fentebb jelölt irányban az első határozó lépést nemes szívük indításából s városunk igaz szeretetének ösztönzéséből megteszik.

M i u j s á g ?

— **A szarvasi dalkar** május elején nagyobb szabású hangversenyre készül. E célból a rendezőség választékos műdalok s operette-tárodékok betanulását tervezi. Ismerjük kisvárosi életünkben az ilyen feladat nehézségeit. Különösen nehezíti nálunk e feladatot azon visszárs körülmény, hogy sokan a működők közül a tanórákat hiányosan látogatják s ezzel a betanulás és összesokás sikerét gyakran kockáztatják. Szorgalmas, lelkes, kitartó tanulmány adhat csupán művészi vállalatnak sikert. E célból a dalkar határozata alapján fölkerem a működő t. c. tagokat, legyenek szívesek innen túl a gyakorló órákat pontosan és teljes számmal látogatni. Benka Gyula, elnök.

— **Az elöljáróság** közhírre teszi, hogy miután a temető alatti szőlők utain nagyon nehéz a közlekedés az utakba agazó fagalyak miatt, minden egyes szőlőtulajdonos tartozik a törvényes következmények terhe alatt ezen kinyuló fagalyakat levágni.

— **Halál a vasuton.** Megható szerencsétlenségről értesülünk. Balla Zsigmond öcsödi lakos már régen betegeskedett, az utóbbi időben azonban jobban érezte magát es rokonai meglátogatására Csabára utazott. Az uton lett rosszul, elannyira, hogy Gyomán, a vasuti kocsiiban kiadta lelkét.

— **Gyászshír.** Özv. báró Bánhidny Béláné szül. földéaki Návai Irma, Gróf Bolza Géza helybeli nagybirtokos, s köztisztviselőben álló tűzoltó főparancsnoknak anyósa f. hó 17-én városunkban jobb létre szenderült. Temetése f. hó 19-én tartatott meg. A gyászoló család a haláleset alkalmából a következő gyászjelentést adta ki: Özv. földéaki Náway Tamásné, szül. Almásy Anna Náway Lajos és neje szül. Eötvös Ilona bárónő, báró Bánhidny Antal és neje szül. gurahonci Remekházy Józsa, Özv. báró Bánhidny Albertné szül. benedekfalvi Luby Stefánia, Gróf Bolza Géza és fia mélyen szomorodott szívvel jelentik, szeretett leánya, illetve nővére, sógor-nőjük, menyje, anyósának és nagyanyjának özv. báró Bánhidny Béláné szül. földéaki Náway Irmanak Szarvason, 1894. évi február hó 17-én d. u. 3/4 1 órakor életének 52 évében hosszabb, súlyos betegség után bekövetkezett elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 19-én délelőtt 10 órakor Szarvason tetettek örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise áldozat február 20-án d. e. 10 órakor mutatott be az egkek Urának a szarvasi róm. kath. templomban.

— **Városunkban** felállítandó harmadik gyógyszerhárra újabban Pollatsek Vilmos folyamodott.

— **Halálozás.** Jancsovics Pál megyénk derék érdemű és páratlan igazságú alispánunk tegnap délelőtt Gyulán elhunyt. Temetése holnap délután lesz.

— **Köszönetnyilvánítás.** Haviár Dani orsz. gyűlési képviselő urnak úgy a képviselőház mint pedig vá'asztó kerülete köszönetet és bizalmat szavazott, hogy az egyház politikai javaslat kidolgozásában annyi önzetlen és páratlan szakértelemmel járó tevékenységet fejtett ki.

— **Az új vágóhid** átalakítási költsége 2600 frtra rug.

— **Az öcsödi „Polgári kör”** f. évi február 18-án saját könyvtára javára táncvigalmat rendezett, mely erkölcsileg és anyagiilag sikerült. — Térésükre miatt ezen mulatság lefolyásáról csakis jövő számunkban foglalkozhatunk.

— **Telefon.** A csabaiak által telepített Megyes-egyháza községe ugyancsak halad. Most a község képviselőtestülete telefonhálózatot óhajt készíttetni, a mely a községet M.-Bodzással kötné össze.

— **Utban a fegyház felé.** Szomorúan érdekes jelenet játszódott le most hétfőn délben a csabai vasuti állomáson. Ekkor hozták Gyuláról Bartóky Lászlót, a csabai „Népbank” volt vezérigazgatóját megfelelő szuronyfedezet mellett, hogy Vácra, a fegyházba vigyék, ahol végre s helyet szorítottak számára. Bartókynek fölösen módjában volt tapasztalnia, hogy ő Csabán még mindig szomorúan érdekes alak.

— **Uj hid Öcsödön.** Öcsöd és Tiszaföldvár között a Körös 13-ik átmetszési szakaszán új fahidat épít az állam, mely már munkába vétetett.

— **A vármegye rendkívüli közgyűlésének** — mint már jeleztük — sok és fontos tárgya lesz ezek között az utadó-alap terhére felveendő egymillió kétszázezer forint kölcsön folytán a kiépítendő utahálózat, továbbá a vármegye községei egymással összekötő távbeszélő.

— **Szarvasi legendák.** Pásztor Gyula sikkasztó tanító fegyelmi ügye áttétetett az egyházi bírósághoz, hol őt hihetőleg nem csak állásától fosztják meg, hanem a tanítói pályára mindenkorra alkalmatlannak fogják kijelenteni. Ezzel kapcsolatosan közöljük, hogy Pásztor sikkasztásáról Szarvason egész legendák vannak forgalomban, nem tudják elhinni, hogy az elisikkasztott összeg Pásztor kezén ment volna keresztül, ki maga a szőlődség mintaképe volt. Mint tanító is nagy tekintélynek örvendett.

— **Uj pénzintézet a megyében.** Orosházán új pénzintézet, immár a hatodik, van alakulóban „Ipárosok és földmívelők hitelszövetkezete” címmel. A mult vasárnap felolvastattott az alapszabály mintegy 20 érdeklődő előtt, de nem fogadtatott, el, hanem újból kidolgozzák. A mozgalom élén Krausz Vilmos áll.

— **Mikor írják át a p.-földvári földeket?** Orosházán élénk érdeklődést támaszt, hogy a p.-földvári kincstári birtokok mikor fognak az új tulajdonosok nevére telekkönyveztetni? Mint tudva van, nincs semmi akadály az átírás útjában. A miniszter le is küldte az iratokat az aradi jószágigazgatósághoz s ott jöttek rá arra, hogy kincstár és község között kötött adásvételi szerződésben nem helyesem van a telekkönyvi szám kitüntető vagyis nem vág össze a szerződésre írt szám a telekkönyvi számmal. — Most már azt a hibát kell helyre hozni s csak azután történhet meg az átírás.

— **Életuntak.** Orosházán Kárácz József, Csete Antal szolgálja főbe lőtte magát. Tétkomlóson Karkus Pál tétkomlósi polgár akasztotta föl magát.

— **Raffinált szédeltő.** Leszich csabai gépész folyó hó 12-én rokonok látogatására Kétegyházaán volt midőn beallított hozzá egy előtűk ismeretlen jóképű paraszt ember, azzal a jóhírről, hogy őt a csabai rendőrbiztos küldte Kétegyházaára, hírvél adandó nekik, hogy háza a kora reggeli órákban leégett, a háznál levő gépeket — mint mondá — sikerült megmenteni úgy, hogy az utazásra kivon-zolták őket. Mondott még több aprólékos részletet s a tűzvesztről, amiket a megrémült Leszich képzelhetőleg feldúlt kedélyhangulatban hallgatott és végül a szerényen felszámított küldőnézdíjat 1 forintot fájdalmas köszönettel készséggel kifizetett a pórnak. A legelső vonattal visszaazott Csabára; az indóháznál, majd hazasielve, az utcán is találkozott számos ismerősével, akik őt meglátva, azokasos rendes módon köszöntötték, egyik sem állította meg, mint azt természetesen elvárhatta volna, ami mód nélkül fel is tünt nekik, de a legnagyobb meglepetés akkor érte, midőn abba az utcába fordult, ahol a háza van, amelyet teljesen épnek, a ház előtt pedig nejt reá nyugodt mosolylyal várva találta. Tűznek szerencsére, se híre se hamva nem volt nemcsak ő nála, hanem nagy népességu egész Csabán sem. Az egész tűz mesét a furfangos paraszt találta ki, hogy küldőnéz díj címen egy forint erejéig megcsal-hassa. És ezért a forintért még órákig tartó gyötrelmet is elszenvedtetett vele.

A társulati leányiskola hangversenye.

(1894. febr. 17-én.)

... Irám már én verset, elbeszélést, sőt — bocsánatot kérek — most egy regényem készűl, a „szini kritika” kedvenc vessortom, ha nincs, csinálok a hírt, de a „Hirrovat” nem szenved hiányt, szóval — szerényen megvallva — a „perfeet hirlap-író” minden kel-lékével bőven bírok, és az olló az ideálm; hanem műkedvelő előadásról csak egyetlen egyszer referáltam; mert bárha „körülírva” mondom meg és ki (szókásból) az igazat, (csak nem veretem be a fejem) még is pirul szemérmem, ha olvasom, a műkedvelők hallatlan művészkedéseiről megeresztett banális hazugságokat.

Mondtam is a szerkesztőmnek, bizzon meg a referálással szelidebb lel ü embert, mert én megírom az

igazat (álnév alatt) aztán történjen akármilyen (én megnyugszom). Be is váltom az adott szót:

Halljuk hát azt a „Virág“ dalt, ugyan mit is gondolt az az új zene-tanár. — Virágdalt 3 szolamon — Hármast — meg — Tarka-lepkét — betanítani, sőt előadhatni azokkal a kis lányokkal, — de le lettem főzve gyönyörűen, én voltam aki legdühösebben tapsolt, aki leghangosabban „ujrázótt“, hiszen ugy énekeltek azok a szép kis lányok mint a pacsirták, biztosan, határozottan, a „Kornevilli harangok“-ból vett részlet édes zenéjét, kelemes műánszait gyönyörűen hallgattuk. Adámy Rezső zene-tanár ur — kinek nagy képzettsége alapos tudásával, csak szerénysége concural — rászolgált a tündető rokonszenvre, a zajos elismerésre.

Nehéz feladatuk volt a vigjáték szereplőinek. — Egy „szellemdus hölgy“ Bercik A. egy felvonásos vigjátékát adták: Jenő: Mázor Elemér ur. Bella, neje: Zlinszky Rózsi k. a. Szellőssy Ilma: Fuksz Gizella k. a.

A gavallér bon vivant férj Jenő, az öt híven szerető nejét Bellát — erőnek erejével „nagyvilági hölgygő“ akarja nevelni, de ebbeli minden kísérlete hajótörést szenved, — neje megmarad szende ártatlanságában. Jenőt kísérleteinek kudarc ideges dühbe hozza, s kétségbeeséji a tudat, hogy egész életét az öt csupán haláztalanul szerető, unalmas nejevel kell eltöltenie.

Szemrehányással illeti Bellát egyszerűségéért, mikor megjelen Szellőssy Ilma, felesége barátnéja, kinek schikkes, elegans mivolta, nagyvilágias allűrjei elbájosolják. Sz. Ilma felismeri barátnéja helyzetét, rábeszéli tervére, mellyel férjét észre téríteni reméli szépségének üde bájával, minden tudásával, szellemének magas rőpével meglüvöli, — affectált nervozitásának extravagantiáival kétségbeeséji Jenőt; ki végre agyon zaklatva silányságának tudása ébred és állítja — kívánja az ő egyszerű — kevésbé hangulatos, de mélyen érző, szerető feleségét — és megtalálja annak levelét, melyben tudatja távozását, mert látja, hogy hitvesi hűsége, szerelme terhére van. — Jenő lobbánékony természete kapkodásával sietne Belláját megkérlelni szánja-bánja bűnét, s megpillantva szunnyadó nejét esdeklő böcsinatát — mit meg is kap.

Zlinszky Rózsi k. a. megkapó hűséggel, igézőbájjal adta a szerető hitvest. Jenő kitöréseinek türeése elragadó egyszerűsége, önzetlensége, bánatos hangjának méla rezgése mind oly eredeti, oly összhangzatos volt, mely jóval túlhaladja egy műkedvelő nívénját; hogy szerepét jól fogta fel, érzéstartó előadása bizonyítja, s az a rokonszenves fogadtatás, mely minden megjelenését koronázta.

Mázor Elemér ur Jenő szerepében nagy igyekezettel mozgott, biztonnyal jóval nagyobb hatást ér el, ha több levegője — szabad tere lett volna, de korrekt felfogással ambícióval játszott — ellentétes helyzetekben, frappans változataiban, gentlemanszerű magaviselete, arcjátéka, és hanglegjtése méltó elismerésre talált.

Partnereikhez teljesen méltó, s azok érdemeit szívesen elismerve, constatálható Fuksz Gizella k. a. a cimszereplőnek — a közönség részéről is nyílt jelenetben viharos éljenzéssel és tapssal méltatott — művészi nívén álló játéka. Egyéniségének varázsa, utánzóhatlan eleganciájának kedvessége, mozdulatainak graciositása, tudatos alakításának perfestsége, a nagyvilági hölgy nervozitásának színozése, pajzán hangja, dévaj kacagása, — természetességgel-bájjal lett előadásában, játékában érvényre juttatva.

Ländler Amália k. a. szép csengésű- iskolázott hangját, nagy élvezettel hallgattuk már több ízben, most a „Köldülő-gyermek“ Gumperttől, és „Bájos halászlé-ánykát“ Meyerbecstől érzéssel, kellemesen énekelte, le is rottuk az élvezet adaját — tapssal éljennel.

Mozárt, Varázs fuvolájának nyitányát zongorán 4 kézre játszották Darabos Jolán k. a. és Adámy Rezső ur. A zenei érzék és felfogás nyilvánult a gondos előadásban, a közönség nem is volt fukar a helyeslésben.

A gyónás, Suppé F.-től énekelte Gruber Géza ur. Legkevésbé akarom sikerét esökkenteni azon egyéni véleményemmel, hogy Gruber ur inkább naturalista, — mert a „Gyónás“ bevezetésében mély basszus hangjával imponált ugyan, s ki tudta fejezni amit érzett és akart, de finom műánszai s átmeneteinél már kevésbé uralkodott hangján. „Iszogalok“ daláért tündető, szűnni nem akaró ovációkban részesült, mely csak „Édes anyám...“ dalával ért véget, hogy aztán hatványozott erővel újra kitörjön. El is kellett énekelnie még egyszer e dalt, a közönség osztatlan ohajára és tetzésére.

„Férjhez menjek-e“ című monologot szavalta Lányi Anna k. a. Intelligentiája ceclatansul nyilvánult discret előadásában. A monolog komikumát ügyesen, élénken interpretálta.

Ábránd, Bánk-bánból Ridley K.-től hegedűn játszsa Adámy Rezső ur. Zongorán kíséri Benka Gyula ur.

A megzavart lelki állapot csodás képzelme, bánat szenvedélyes düh, lemondás, epedés a multért, a sinár jövő irtozata, Adámy és Benka urak játékában vittunzitással nyert kifejezést. Az „Ábránd“ zenei interpretálása nagy zenei felfogást, rendkívüli technikát igényel, de hívatottak voltak az előadók, s feladatukat bravurral oldották meg. Adámy és Benka urak játékát épen magas művészi színvonala miatt, — csekély zenei képzettségemnél fogva, kellőképen méltatni képtelen vagyok. — Az érzéstartó, rendkívül tiszta játék után, a közönség imponáns módon nyilvánította csodálatát és elragadtatását.

A fényes erkölcsi sikerért méltán köszönetet érdemel a t. előadókkal egyetemben a t. rendezőség is, a hangverseny létre jötte körüli buzgalmaért.

Gl. A.

CSARNOK.

A mai fiatal emberek.

(Folyt. és Vége.)

Hisz épp azért fordulok önhöz felvilágosításért, kedves barátom. Magyarazza meg nekem, mi az értelme az ön fülig felhuzott felöltőjének, széles, felgyűrt nadrágjának, vastag boljának, csónakos cipőjének s annak a roppant apparátusnak, mellyel életuntságot, aggságot szimulál.

Nos értesse meg velem ezt s nem fogja többé nevetni.

— Esedezem két percnnyi gondolkodás időért.

— Megadatik.

Csak azt ne kívánja, hogy ez alatt én is hallgassak. Ön azt mondta, hogy az ember külső megjelenésének módjában kifejezésre jut annak belső etikettje. Már pedig ha ez így van, akkor egy ép érzékű korban a fiatal embernek ugy magatartásban, mint járásában, ruházatában stb. el kell árulnia a férfikor minden előnyeit, életkedvet, ruganyosságot, ügyességet, a kényeskedés megvetését, a szépség kultuszát, edzett izomerőt s fiatalos biztonságot a fellépésben.

— Ön most ugy beszél báróné, mint az idealista aki minden létezőt a saját érzésének mértékével szokott mérni. Mi azonban manapság szegény realisták vagyunk. Tudásunk, akaratunk s érzésünk a valóság-hoz alkalmazkodik. Elismerjük a létezőnek jogosultságát — éppen azért, mert létezik.

És ily felfogás mellett az illuziókat, a melyek az ifjuhoz oly szépen illenek — a pokolba kergetik.

— Bocsássa meg ez erős kifejezést. Önök azt írják etikettejükre; mi az éveket tekintve, fiatalok, de a kijózanodás dolgában öregek vagyunk, méltányoljuk ezt a aeszthetikai érzést, — mert tisztán, csinosan járunk, de a szépség kultuszára, elvből — nem adunk semmit. — Szükségünk van szétmálott erőinkre, — nehogy a kíméletlen létért való küzdelemben a rövidebbet hozzuk.

— Ugy van!

Nagyjában véve az ön kritikája báróné, — nagyon találó. Csakhogy kissé egyoldalú. Ha igazságos akar lenni, a hibáinkhoz tartozó előnyöket is el kell ismernie.

— S melyek azok?

— Eltekintve a nevetséges tulzásoktól, melyekbe könnyen esik bele sok ember, de a melyek sohasem jellegzők az egész irányra nézve, de meg kell engednie, hogy a sokat gunyolt hibák mellett, külsőnkben igen becses tulajdonságok jutnak eszembe: Nyugalom, mértékletesség, az egyéni méltóság erős ér. ete, éles tekintet e valóság svámár, érdeklődés a napi kérdések iránt s végre igazi, mély komolyság, melyet a régibb nemzetek nem ismertek soha.

— De hisz mindezek az aggkor erényei!

— Ezt csak azért mondják, mivel rendszerint csak az aggok vivják ki maguknak az erényeket, miután súlyos tapasztalatok láncolatán végig megismerték a való életet! Ma már jó korán és erőszakosan megismertet bennünket az élet az összes nehézségekkel — s ez a fiatal embert sokkal rösebben sújtja. Gyenge erővel találjuk magunkat oly korban, mely lépten-nyomon a vas kényszerűség törvényeit tárja szemünk elé.

Körülettünk a társadalmi élet örvényei tátonganak — s ugyancsak kemény, higgadt tekintetre van szükségünk, hogy el ne szédüljünk. — Világos, hogy a rajongásnak, az álmodott 'ideáloknak el kell ilyen korban tűnniök. — A könnyörtelen valóság szemünk előtt vetkezi le sorra a költészet szötte lepleket s csupaszágára láttára megbénulunk. fiatalos bátorságunk megtörik, fantáziánk kiszárad s üdeségünk elhervad.

Azt hiszem, hogy mindaz, ami most egész lényünkben kifejezésre jut, alapjában véve csak az önfentartás erőteljes ösztöne, szemben a vészes hatalmakkal, melyek bár azelőtt is uralkodtak, de nem erőszakolják jelenlétüket oly nagyon rá a régibb generációkra.

A báróné hosszasan elgondolkodva tekint alabástrom kezeire és a fiatal ember feláll.

— Már távozik? — kérdé a báróné.

— Igen, belejutottam a prelekió hangjába s ez unalmas.

— Az unalmasság pedig ebben a mi — gyors és előtörő korunkban a leghalálosabb bűn.

Én még sohase találtam önt oly kevésbé unalmasnak, mint ma.

Az ifju elpirult.

— S ha most eltávozom — mondá — ön ugye ismét az ablakhoz ül és kikaczag.

A báróné tagadólag rázta fejét.

— Ellenkezőleg!

Hanem fogadja meg tanácsomat, szokják le az elpirulásiól! Nagyon nem illik a mai divathoz.

* * *

Felcslős szerkesztő: DEUTSCH ARTHUR.

Kiadó és laptulajdonos: SÁMUEL A.

Hirdetmény.

A szarvasi takarékpénztár részvény-társaság 1894. évi február hó 22-ik napján tartott közgyűlésén 12. szám a hozott határozatával a takarékpénztár alap tőkéjének emelése céljából 1000 drb. 50 frt névértékű új részvényt bocsájt ki. Az alaptőke az új részvények elhelyezése után 100,000 frt a tartalék alap legalább 50,000 frtra rugna.

Az uj kibocsátású részvények jegyzése a takarékpénztár által rendes cégjegyzés mellett folyó számmal ellátott aláírási iven történik, mely aláírási iven a részvény aláírás feltételeit is tartalmazzák.

A takarékpénztár részvényesei az új részvények jegyzésénél előjoggal bírnak, s reductió nélkül jogosultak 85 frtos árfolyamon annyi új részvényt jegyezni ahány részvény tulajdonuként a részvény könyvben bevezetve van.

S további jegyzések 100 frtos árfolyam mellett történnek tulajjegyzés esetén aránylagos felosztásnak lesz helye.

A részvény 85 frt vagy 100 frtos ára folyó évi április 1-ig lefizethető egy összegben, vagy pedig részletfizetés kedvezménye mellett következő módon: ugy a 85 frtos, mint a 100 frtos árfolyamu részvényekre az aláírásakor 5 frt fizetendő, azután

a.) a 85 frtos árfolyamu részvényekre:

folyó évi április 1-én — — — 20 frt.

folyó évi július 1-én — — — 25 frt.

folyó évi október 1-én — — — 35 frt.

b.) a 100 frtos árfolyamu részvényekre:

folyó évi április 1-én — — — 20 frt.

folyó évi július 1-én — — — 25 frt.

folyó évi október 1-én — — — 25 frt.

folyó évi decemb. 1-én — — — 25 frt s

minden egyes részlettől folyó 1894. évi január 1-től a lefizetésig járó 6% lékos kamat.

Bármely részlet fizetés elmulasztása ha a nyert felszólítás után 8 nap alatt az esedékes részlet be nem fizetetik, — a befizetett összeg elvesztését vonja maga után s az intézetnek jogában áll az részvényt másnak eladni.

Az új részvények az 1894-iki üzleti év tiszta nyeménységéből származó osztalékban részesülnek, a régi részvényekkel egyenlő joggal. (a folyó évi közgyűlés részvényenként 8 frt osztalékot állapított meg.)

A szarvasi takarékpénztár vagyoni állása az új részvények kibocsátása előtt és után:

Alaptőke	50,000 frt	100,000 frt.
Tartaléktőke	25,000 frt	58,000 frt.
Nyugdíjalap	27,800 frt	27,800 frt.
Értékpapir	2,152 frt	2,152 frt.

Összes 104,952 frt 187, 952 frt.

Az aláírási iven a B.-Szt.-Andrási, Ücsödi, Gyomai, B.-Csabai és Orosházi takarékpénztárnál vannak elhelyezve, azonkívül helybeliek által Szarvason a szarvasi takarékpénztár helyiségében is eszközölhetők az aláírások.

Az aláírások zárhatár ideje f. évi Március 15-ére tűzött ki azon túlaláírások nem fogadtatnak el.

Szarvas, 1894. február 24-én.

A szarvasi takarékpénztár igazgatósága.

HIRDETÉSEK

Ez megjelent: 1894

FROMMER A. HERRMAN utóda

mag- és növénykereskedése

Budapest.

Fióküzlet: Főüzlet:

VI., Andrásy-ut. sz. V., Tükör utca 5. sz.

díszes tavaszi főárjegyzéke.

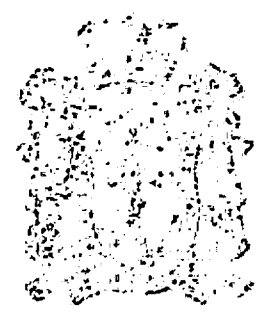
Kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Magasan koncentrált

MŰTRÁGYA

egyedüli főraktára.

Ingyen melléklet minden rendelményhez.

A mai járványos
influenza
ellen
legbiztosabb gyógyszer

Tokaji Cognac

amely a Nagyméltósági Miniszterium
által
állam kedvezményben
részesített

Első tokaji cognac-gyár az egyedüli,

mely minőségre nézve a legkitünőbb
francia gyártmányokkal egyenértékű
terméket producal.

E pártolást érdemlő honi gyártmányt
mindenkor raktáron tartom és gyári
áron árusítom.

Szíves megbízásait kéri

kiváló tisztelettel

Kmetz Mihály

B. SZARVAS.

Csak akkor valódi hamisítatlan, ha a
palack szírtelen beögetett dugasszal, ólom
zárral és TOKAJ VÁROS CIMERÉVEL van
ellátva.

PSEIHOFFER J.-féle

gyógyezertár.

Bécsben, I. ker. Singerstrasse 15. sz. a Zum goldenen reichsapfel.

Vértisztító labdacsoz. ezelőtt általános labdacsoz neve alatt; ez utóbbi
nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsoz csodá-
dás hatáskorát ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsoz általános el-
terjedésnek örvendnek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsoz háziszertül ajánlatnak és ajánlatnak minden oly bajok-
nál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vér-
túlulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő
hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkórú, idegességből származó
fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsoz oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat
sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden ag-
godalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet a labdacsoz fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb be-
tegségük után egészségük vi-szanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat em-
lítnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsozat egyszer használta, meg vagyunk
győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szíves és
küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön föltöl-
mulhatatlan vértisztító labdacsozából utánvétellel.
Fogadja ezton is a legmélyebb köszönetemet
labdacsozai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferenc,
Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földvár mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az
Ön labdacsozai kezeim közé kerültek, melyeknek
hatását ezen megírom: Én gyermekágyban meg-
hültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem vol-
tam többé képes végezni és bizonyára már a hol-
tak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó lab-
dacsozai engem nem mentettek volna meg. Az Is-
ten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam
van, hogy ezen labdacsoz engem is tökéletesen
kifognak gyógyítani, a mint már másoknak is
egészségük visszaerősítésére segítéggül szolgáltak.

Knifc Teréz.

Bécs-Ujhely, 1888. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönete-
met mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném
névében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomor-
hurutban és vízkórúgban, már életét is meguntta,
melyről egyébként le is mondott, midőn véletle-
nül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító
labdacsozából s azoknak állandó használata foly-
tán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weincettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márc. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismételtén kér 4
csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő lab-
dacsozából. El nem mulaszthatom legnagyobb elis-
merésemet kifejezni ezen labdacsoz értéke felett
és azokat, a hol csak almam nyílik a szenvedők-
nek legnehezebben fogom ajánlani. Ezen hálaira-
tom tetszészerinti használására Önt ezennel fel-
hatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschderf, Szilésia, 1888. okt. 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az Ön vértisztító
labdacsozából egy csomagot 6 dobozzal küldeni
ziveskedjek. Csakis az Ön csodálatos labdacsoz-
nak köszönhetem, hogy egy gyomorhajtól, mely
engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen
labdacsoz nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn
legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok
tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsoz csakis a Pser-
hofer J.-féle, az „arany birodalmi almá-
hoz” címzett gyógyszerertárban Bécsben
I. Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek va-
lódó minőségben s egy 15 szem labdacsoz tartal-
mazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6
doboz tartalmaztatik, 1 f. 5 krba kerül; bér-
mentetlen utánvételi küldésnél 1 f. 10 kr. Egy
csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni Loküldésénél (mi legjob-
ban posta-utalványon eszközöltek) bérmentes
küldéssel együtt: 1 csomag 1 f. 25 kr., 2 cso-
mag 2 f. 30 kr., 3 csomag 3 f. 35 kr., 4 cso-
mag 4 f. 40 kr., 5 csomag 5 f. 20 kr. és 10
csomag 9 f. 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következté-
ben ezen labdacsoz a legkülönbözőbb nevek és
alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében
kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító lab-
dacsozat követelméi és csakis azok tekinthetők
valódiaknak, melyeknek használati utasítása a
Pserhofer J. névaláírással fekete színben és min-
den egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vör-
s színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs,
gyors és biztos hatása legjobb szer, minden
köszvényes és csúszos bajok, u. m.: gerinc-agy
bántalom, tagszaggyatás, ischias, migraine, ide-
ges fogfájás, felfájás, fülzaggyatás stb. stb. ellen
1 f. 20 kr.

**Tannochinin hajkenőcs Pser-
hofer J.-től** Évek hossza óta valamennyi
hajnövesztő szer között orvosok által a legjobb-
nak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy
szelencével 2 f.

**Általános tapasztalás Steudel tanár-
tól** Ütés és szúrás által okozott sebeknél,
mérges daganatoknál, ujlikucac, sebes-, vagy
gyuladt-mell, vagy más ily bajoknál, mint ki-
tűnő szer lön kipróbálva. 1 tévely 50 kr. Bér-
mentve 75 kr.

Fogbalzsam Pserhofer J.-től. Sok év
óta a fogos tagokra és minden idült sebre,
mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel
40 krajcár. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv, egy általánosan ismert kitűnő
háziszert, hurut rekedtség, göresös köhögés stb.
ellen. 1 üvegeske ára 50 kr., 2 üveg bér-
mentve 1 f. 50 kr.

Életessencia (prága csöppek) megrom-
lott gyomor, rossz emésztés és mindennemű al-
testi bajok ellen kitűnő háziszert. 1 üvegesével
22 kr., 12 üveg 2 f.

**Általános tisztító-só Bulrich A.
W.-től.** Kitűnő háziszert a rossz emésztés min-
dez következményei, u. m.: felfájás, szédülés,
gyomorgöres, gyomorhev, aranyér, dugulás stb.
ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzam, egy üveg
50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por
megszünteti a lábizzadást s az által képződő
kellemetlen szagot, épen tartja a lábait és
mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy do-
bozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitűnő szer golyva
ellen. 1 üveg 40 krajcár, bérmentes küldéssel
65 krajcár.

Helsó vagy egészség-só kitűnő
gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendtel-
len emésztésből származó bajoknál 1 csomag 1 f.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az
osztrák lapokban hirdetett ő-szes bel- és külföldi
gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak
és a készletben netán nem levők gyorsan és ol-
csón megszerezhetők. — Postai megrendelések a
leggyorsabban eszközölteknek, ha a pénzüsszeg
előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel
küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben tör-
ténik a küldés, ha az összeg előre beérkezik,
mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékel-
tebbek.